EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

VÄLIAIKAINEN
2005/0000(INI)

16.3.2005

MIETINTÖLUONNOS

johon sisältyy ehdotus Euroopan parlamentin suositukseksi neuvostolle terrorismirikoksiin liittyvästä tietojenvaihdosta ja yhteistyöstä (2005/0000(INI))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Antoine Duquesne

PR_INI_art114

SISÄLTÖ

Sivu

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE 3

EHDOTUS SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE (B6-0128/2004).....7

EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE

terrorismirikoksiin liittyvästä tietojenvaihdosta ja yhteistyöstä (2005/0000(INI))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Antoine Duquesnen ALDE-ryhmän puolesta esittämän ehdotuksen suositukseksi neuvostolle terrorismirikoksiin liittyvästä informaation ja tiedustelutietojen vaihdosta ja yhteistyöstä (B6-0128/2004),

– ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 25. maaliskuuta 2004 antaman julkilausuman terrorismin torjunnasta,

– ottaa huomioon Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen I-51 artiklan, joka koskee henkilötietojen suojaa[1],

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 8 artiklan, jossa vahvistetaan henkilötietojen suoja,

– ottaa huomioon Euroopan neuvoston yleissopimuksen 108 yksilöiden suojelusta henkilötietojen automaattisessa tietojenkäsittelyssä,

– ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24. lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY[2] määritellyt periaatteet,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 114 artiklan 3 kohdan ja 94 artiklan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A6-0000/2005),

A. katsoo, että Espanjan kuningaskuntaa 11. maaliskuuta 2004 vakavasti koetelleet attentaatit osoittivat, että terrori-iskujen uhka Euroopan maaperällä tai eurooppalaisia etuja vastaan on yhä olemassa,

B. palauttaa mieliin, että Madridin attentaattien jälkeen Eurooppa-neuvosto päätti kokouksessaan 18. kesäkuuta 2004 tarkistaa terrorismin torjuntaa koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa, sillä Espanjan murhenäytelmä osoitti valitettavasti, että Euroopan unionin vuodesta 2001 soveltamat, pääosin kokeelliset työmetodit ovat vanhentuneita ja riittämättömiä ja että niiden sijasta tarvitaan uutta, ennakoivaa toimintatapaa,

C. toteaa painokkaasti, että kaikki terrorismin muodot ovat ideologisesta verhoilustaan riippumatta rikollisia ja ehdottoman tuomittavia ja että jos niitä halutaan torjua tarkoituksenmukaisesti, ne on yksilöitävä tarkkaan ja tunnettava,

[1] EUVL C 310, 16.12.2004, s. 36.
[2] EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

D. huomauttaa, että vastatoimien tehokkuus edellyttää ajantasaista lähestymistapaa terrorismiin: on otettava huomioon eri terroristijärjestöjen keskinäiset sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden usein hyvin läheiset kytkökset ja saatava kiireesti aikaan selkeät sopimukset transatlanttisesta tietojenvaihdosta tehokkaiden ja ihmisoikeuksia kunnioittavien yhteisten normien pohjalta,

E. pitää ehdottoman tarpeellisena välttää terrorismin torjunnan oikeudellisten välineiden paljous ja pyrkiä päinvastoin yhdenmukaistamaan ja yksinkertaistamaan olemassa olevia normeja,

F. toteaa, että harjoitetun politiikan ja saavutettujen tulosten järjestelmällinen analysointi auttaisi kartoittamaan paitsi puutteet ja käytännön toimintahäiriöt, myös tehokkaiksi osoittautuneet toimet,

G. katsoo, että kentän toimijoiden ottaminen paremmin mukaan strategian määrittelyyn auttaisi arvioimaan paremmin, minkälaajuisia toimia tulevaisuudessa tarvitaan,

H. palauttaa mieliin, että 25. maaliskuuta 2004 antamassaan julkilausumassa terrorismin torjunnasta Eurooppa-neuvosto vaati yksinkertaistamaan informaation ja tiedustelutietojen vaihtoa jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välillä, jotta terrorismin torjunta olisi mahdollisimman tehokasta, sekä jäsenvaltioita varmistamaan, että nykyisten EU:n elinten, erityisesti Europolin ja Eurojustin käyttö on optimaalista ja systemaattista yhteistyön edistämiseksi terrorismin torjunnassa, eritoten parantamalla kaikkiin terrorismin näkökohtiin liittyvien tiedustelutietojen toimittamista Europolille,

I. toteaa, että Eurooppa-neuvoston 25. maaliskuuta 2004 antaman julkilausuma on synnyttänyt kaksi aloitetta, komission ja Ruotsin tasavallan, joilla molemmilla pyritään parantamaan ja yksinkertaistamaan terrorismin torjuntaan liittyvää tietojenvaihtoa,

J. toteaa, että rinnan mainittujen ehdotusten tavoitteen kanssa on huolehdittava siitä, että kolmannessa pilarissa otetaan käyttöön yhdenmukaistetut tietosuojan vähimmäistakuut – etenkin asianomaisten oikeus tutustua heitä koskeviin tietoihin – kunnioittaen täysin Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, EU:sta tehdyn sopimuksen 6 artiklassa sekä Euroopan perustuslaista tehdyn sopimuksen I-51 artiklassa vahvistettuja kansalaisoikeuksia sekä Haagin ohjelmassa määriteltyjä, asiaan liittyviä periaatteita,

K. panee merkille, että 25. maaliskuuta 2004 antamassaan julkilausumassa Eurooppa-neuvosto ilmoitti, että "Myös Europolin ja tiedustelupalvelujen välistä suhdetta tullaan edelleen kehittämään"[1], ja pitää tietojen keruuta ja vaihtoa terrorismin torjunnassa keskeisen tärkeänä, sillä oikeudellisten menettelyiden tai poliisitutkinnan jälkeen saadut tiedot tulevat varsin usein liian myöhään,

L. on tietoinen eurooppalaisen rikosrekisteritietokannan perustamiseen liittyvistä väistämättömistä käytännön vaikeuksista, mutta muistuttaa painokkaasti pakottavasta tarpeesta tehdä tämän tavoitteen saavuttamisesta ehdoton prioriteetti ja asettaa sille täsmällinen ja tiukka aikataulu,

[1] Julkilausuma terrorismin torjunnasta, 25. maaliskuuta 2004, kohta 9 – Tiedustelutietojen jakaminen.

1. suosittaa neuvostolle, että

   a) terrorismin torjunnassa omaksutaan ennakoiva toimintatapa pelkän ärsykkeisiin reagoinnin sijaan;

   b) toimitaan järjestelmällisemmin ja koordinoidusti sekä huolehditaan herkeämättä EU:n lainsäädännön välttämättömästä johdonmukaisuudesta, mikä edellyttää, että toimintaa ohjaa selkeisiin käsitteisiin perustuva todellinen poliittinen linja;

   c) unionin toiminta keskitetään kolmeen ohjenuoraan:

      – on varmistettava, että käytössä on tarvittavat keinot ja kyky yksilöidä tarkkaan jokainen kohteista, joita vastaan taistellaan, sillä terrorismi ei ole yksi yhtenäinen todellisuus vaan sillä on monet kasvot, jotka vaihtelevat terroritekojen tyypin, tekijöiden ja päämäärien mukaan;

      – on tehostettava terrorismi-ilmiön vastatoimia ottamalla käyttöön ajantasainen ja realistinen lähestymistapa, jossa huomioidaan eri terroristijärjestöjen keskinäiset sekä terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden usein hyvin läheiset, etenkin taloudelliset kytkökset;

      – on vältettävä terrorismin torjunnan oikeudellisten välineiden paljous ja pyrittävä päinvastoin yhdenmukaistamaan ja yksinkertaistamaan olemassa olevia normeja, muun muassa analysoimalla järjestelmällisesti niiden tehokkuutta sekä päättämällä uusien sääntöjen käyttöönotosta vasta, kun on todistettu, että ne tuottavat lisäarvoa olemassa oleviin sääntöihin nähden;

   d) huolehditaan kentän toimijoiden osallistumisesta mahdollisuuksien mukaan toimien suunnitteluun, jotta heidän käytännön kokemuksensa tulisi otettua huomioon ja hyödynnettyä uusissa välineissä;

   e) laaditaan poliisien käyttöön tietojenvaihdon pääperiaatteisiin pohjautuva, kentällä toimivien lainvalvontaviranomaisten tarpeet huomioon ottava hyvien käytänteiden käsikirja, jossa heille selitetään yksinkertaisesti ja konkreettisesti toiminnan puitteet, etenkin kun on kyse tietojen välittämisestä ja hankinnasta sekä tietosuojasta;

   f) laaditaan väline, jolla helpotetaan tiedustelutietojen välittämistä, erityisesti varhaisvaroitusjärjestelmän käyttöönoton yhteydessä;

   g) yhdenmukaistetaan nykyisen nk. kolmannen pilarin välineiden olemassa olevat säännöt henkilötietojen suojasta kokoamalla ne yhteen välineeseen seuraavia perusperiaatteita (joihin on sisällytetty Haagin ohjelman periaatteet, jotka eivät voi jäädä pelkäksi kuolleeksi kirjaimeksi ilman, että unionin toimielinten uskottavuus kärsii) noudattaen:

      – kerättyjen tietojen laatu ja luotettavuus on taattava;

      – tietoja voidaan kerätä vain laillisten tehtävien suorittamiseksi;

      – tietoja, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta, terveyttä ja sukupuolikäyttäytymistä, sekä

sellaisia yksityishenkilöitä koskevia tietoja, joita ei epäillä rikoksesta, voidaan kerätä vain ehdottoman välttämättömissä tapauksissa ja tiukkoja ehtoja noudattaen;

– yksityishenkilöille on ilmoitettava heitä koskevien tietojen olemassaolosta, ellei merkittävää estettä ole;

– yksityishenkilöillä on oltava oikeus tutustua itseään koskeviin tietoihin sekä oikaista väärät tiedot, lukuun ottamatta tapauksia, joissa tutustumisoikeus saattaisi vaarantaa turvallisuuden ja yleisen järjestyksen tai kolmansien osapuolten oikeudet ja vapaudet taikka haitata tutkintaa;

– yksityishenkilöt on suojattava tietojen väärinkäytöltä;

– tietojen eheys ja luottamuksellisuus on taattava;

– tietojen välittämisessä on noudatettava yleisiä normeja, joiden mukaan tietolähteet suojataan ja tiedon luottamuksellisuus varmistetaan kaikissa tietojenvaihdon vaiheissa ja tietojenvaihdon jälkeen;

– tietosuojasääntöjen noudattamisen valvonta on varmistettava, erityisesti valvontaviranomaisen välityksellä;

– jokaisella on oikeus laillisen oikeustilan palauttamiseen ja tarvittaessa korvaukseen, ellei periaatteita ole noudatettu;

h) asetetaan todelliseksi prioriteetiksi Euroopassa langetetut rikosoikeudelliset tuomiot ja oikeudenmenetykset sisältävän toimivan rekisterin – siis eurooppalaisen rikosrekisterin – nopea perustaminen, sillä päivittäin saadaan näyttöä siitä, miten ehdottoman välttämätön väline se on terrorismin ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa;

i) jatketaan päättäväisesti myös kiistanalaisten ja mutkikkaiden asioiden ajamista sekä asetetaan välineiden suunnittelulle ja niiden täytäntöönpanolle täsmällinen ja tiukka aikataulu aina, kun ne merkitsevät todellista edistystä terrorismin torjunnassa (kuten eurooppalainen rikosrekisteritietokanta);

j) annetaan Euroopan parlamentille tiedoksi määräajat, jotka on asetettu pankkitilien rekisteröinnin mahdollistavien oikeudellisten välineiden laatimiselle ja toimille, joilla oikeushenkilöiden toiminnan avoimuutta lisätään;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän suosituksen neuvostolle ja tiedoksi komissiolle sekä Eurooppa-neuvostolle.

28.10.2004

EHDOTUS SUOSITUKSEKSI NEUVOSTOLLE
(B6-0128/2004)

työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan mukaisesti
esittäjä(t): Antoine Duquesne
ALDE-ryhmän puolesta
terrorismirikoksiin liittyvästä informaation ja tiedustelutietojen vaihdosta ja yhteistyöstä

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon ehdotuksen neuvoston päätökseksi terrorismirikoksiin liittyvästä tietojenvaihdosta ja yhteistyöstä (KOM(2004)0221),

– ottaa huomioon puitepäätöksen informaation ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välillä etenkin vakavien rikosten osalta, mukaan lukien terroriteot,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan,

A. katsoo, että lainvalvontaviranomaisten kyky toimia yhteistyössä rikosten torjumiseksi kuvastaa hyvin niiden kykyä saada ja vaihtaa informaatiota ja tiedustelutietoja hyvissä ajoin,

B. pitää välttämättömänä löytää tasapaino lainvalvontaa koskevien vaatimusten ja tietosuojan, ihmis- ja perusoikeuksien välillä,

1. antaa neuvostolle seuraavanalaisia suosituksia:

   a) käydään poliittista keskustelua lainvalvontaviranomaisten välisen tiiviimmän yhteistyön tulevasta kehityksestä sekä yhteisestä toiminnasta lainvalvontayhteistyössä rikosten havaitsemiseksi, ehkäisemiseksi ja selvittämiseksi,

   b) Euroopan parlamentti käsittelee näitä kahta ehdotusta, neuvoston päätöstä ja Ruotsin tekemää aloitetta, jotka voidaan katsoa informaation ja tiedustelutietojen vaihtoa koskeviksi täydentäviksi lähestymistavoiksi,

   c) laaditaan kattavat ja johdonmukaiset puitteet lainvalvontaviranomaisten väliselle yhteistyölle,

   d) tuetaan lainvalvontaviranomaisten välistä yhteistyötä siten, että tietosuoja ja perusoikeudet taataan aina;

2. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja tiedoksi Eurooppa-neuvostolle sekä komissiolle.